

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 599/2025
14.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Срђана Миловановића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.635/21 од 23.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1292/24 од 28.01.2025. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Срђана Миловановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.635/21 од 23.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1292/24 од 28.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 18К.бр.635/21 од 23.10.2024. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, па су му за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 246а став 1. КЗ казна затвора у трајању од 10 месеци, а за кривично дело из члана 348. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 9 месеци и затим је окривљеном АА изречена условна осуда којом му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 1 (једне) године и 4 (четири) месеца која се неће извршити уколико окривљени за време проверавања од 5 (пет) година не изврши ново кривично дело, а одређено је да ће се у случају опозива условне осуде окривљеном у изречену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 27.09.2021. године до 26.11.2021. године, те је окривљени истовремено осуђен на новчану казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне

одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци.

Истом пресудом према окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета и то 20,55 грама опојне дроге кокаин у облику хидрохлорида и креатина, те револвер „Harrington & Richardson“ модел 1905, калибра 7,65 мм, без фабричког броја и 46 метака калибра 7,65 мм. Окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, а о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1292/24 од 28.01.2025. године усвојена је жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.635/21 од 23.10.2024. године у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеном АА најпре утврдио појединачне казне за кривична дела за која је оглашен кривим првостепеном пресудом и то за кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ казну затвора у трајању од 10 месеци, а за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ казну затвора у трајању од 9 месеци и новчану казну као споредну казну у износу од 100.000,00 динара и затим је окривљеног АА осудио на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 4 (четири) месеца у коју му се урачунава време проведено у притвору од 27.09.2021. године до 26.11.2021. године и истовремено на новчану казну као споредну казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара коју је окривљени дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, а уколико то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци, док су одбијене као неосноване и то у преосталом делу жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду и у целости жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Срђана Миловановића, па је првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Срђан Миловановић, због повреда закона из члана 74. тачка 3), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев, те да у складу са чланом 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи пресуде Вишег суда у Београду 18К.бр.635/21 од 23.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1292/24 од 28.01.2025. године тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или да преиначи само другостепену пресуду тако што ће окривљеном изрећи условну осуду којом ће му утврдити јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 4 (четири) месеца која се неће извршити уколико окривљени за време проверавања од 5 (пет) година не изврши ново кривично дело и осудити га на новчану казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде или га осудити на казну затвора у трајању до 1 (једне) године коју ће издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, а које просторије не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и на новчану казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара или да у складу са чланом 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине побијану првостепену и

другостепену пресуду или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду, али другом већу, као и да у складу са одредбом члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 1292/24 од 28.01.2025. године одложи до одлуке по поднетом захтеву за заштиту законитости.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да се побијана осуђујућа пресуда заснива на незаконито прибављеним доказима и то на записнику о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац Кппр.387/21 од 27.09.2021. године и на две потврде о привремено одузетим предметима од окривљеног МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац 03.15.16.1 број 104/21 и број 105/21 од 27.09.2021. године, а које незаконито прибављене доказе је сходно одредбама чланова 16. став 1. и 84. став 1. и 2. ЗКП требало решењем издвојити из списка предмета. Као разлог незаконитости наведеног записника о претресању стана и других просторија, бранилац истиче да је наведени записник резултат незаконито спроведене доказне радње претресања стана и других просторија од стране овлашћених службених лица полиције која је спроведена противно одредби члана 156. став 7. ЗКП, будући да сведоци ББ и ВВ нису биле присутне од почетка спровођења доказне радње претресања од стране полицијских службеника, већ тек након што су полицијски службеници пронашли трагове кривичних дела, а такође оне нису сво време пратиле ток претресања, нити су упозорене да имају право да пре потписивања записника о претресању ставе своје приговоре на веродостојност садржине записника, те да је наредба о претресању стана и других просторија Кппр бр.387/21 од 27.09.2021. године издата тек када је претрес већ започет и то од стране судије за претходни поступак Основног суда у Младеновцу за кривично дело из члана 348. КЗ, а не за кривично дело из члана 246 став 1. КЗ, при чему окривљени у тренутку претресања стана није имао браниоца иако је тада био лишен слободе, а у ком случају је сходно одредби члана 74. тачка 3) предвиђена обавезна одбрана, те да је окривљени о својим правима из чланова 69. став 1. и 68. став 1. ЗКП поучен тек након што је добио примерак записника, а осим тога наведени записник је потписан супротно одредби члана 235. став 3. ЗКП, будући да окривљени није потписао све стране записника, већ само његову последњу страну. Као разлог незаконитости наведених потврда о привремено одузетим предметима, бранилац истиче да су исте проистекле из незаконито спроведене доказне радње претресања стана и других просторија и да је окривљени исте потписао без присуства браниоца,

иако је у том тренутку био лишен слободе, а у ком случају је сходно одредби члана 74. тачка 3) ЗКП предвиђена обавезна одбрана.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Пре свега, супротно наводима браниоца окривљеног, записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац Кппр.387/21 од 27.09.2021. године и по својој садржини и по начину прибављања представља законити доказ на којем је суд могао засновати побијану правноснажну пресуду. Наиме, наведени записник је резултат законито спроведене доказне радње претресања стана и других просторија, која је предузета у складу са одредбама чланова 155, 156. и 157. ЗКП и то од стране овлашћених службених лица МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац, у присуству два пунолетна грађанина као сведока претреса, по наредби за претресање надлежног судије за претходни поступак Основног суда у Младеновцу Кппр.бр.387/21 од 27.09.2021. године која садржи све елементе прописане одредбом члана 155. ЗКП, а која је донета на образложени захтев Основног јавног тужиоца у Младеновцу Ктр.1629/21 од 27.09.2021. године, а наведени записник су својеручно потписали АА као држалац стана, те присутни сведоци претреса ББ и ВВ и то без икаквих примедби на сам ток вршења претреса и поступање полиције, као и овлашћено службено лице и записничар. Иначе, у самом записнику о претресању стана и других просторија је на првој страни констатовано да је АА као држаоцу стана пре почетка претресања стана предата наредба о претресању, а на примерку наредбе која се налази у списима предмета АА је својеручно потписао да му је иста уручена дана 27.09.2021. године у 19,45 часова (дакле пре почетка претресања), те је у записнику констатовано и да је приликом предаје наредбе АА поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању и исти је изјавио да не захтева присуство адвоката, а из чега произилази да је он критичном приликом имао могућност да захтева да адвокат присуствује наведеном претресању, али да он то своје право није искористио, тако да се и у овом делу као неосновани оцењују наводи браниоца окривљеног АА. Поред тога, из наведеног записника произилази да су сведоци претреса ББ и ВВ сходно одредби члана 156. став 7. ЗКП били присутни пре почетка претресања и поучени о њиховој улози приликом вршења претреса, тако да се и у овом делу оцењују као неосновани наводи браниоца окривљеног. Осим тога, супротно наводима браниоца окривљеног, приликом потписивања наведеног записника о претресању стана и других просторија није повређена одредба члана 235. став 3. ЗКП, како то у поднетом захтеву неосновано истиче бранилац окривљеног, обзиром да се ова одредба везано за потписивање сваког листа записника односи на записник о саслушању окривљеног, односно о испитивању сведока, а не односи се на записник о претресању стана и других просторија, код кога окривљени као држалац стана потписује само последњу страну наведеног записника сходно одредби члана 235. став 7. ЗКП, а што је у конкретном случају и учињено.

По налажењу Врховног суда и две потврде о привремено одузетим предметима састављене дана 27.09.2021. године од стране овлашћених службених лица МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац 03.15.16.1 број 104/21 и број 105/21 су прибављене на законит начин радњама полицијских службеника на које су они

овлашћени у складу са одредбом члана 286. став 2. ЗКП, односно наведене потврде о привремено одузетим предметима су резултат законито спроведене доказне радње привремено одузимање предмета, тако да и по начину прибављања и по својој садржини представљају законите доказе и на истима се може заснивати пресуда. Наиме, наведене потврде о привремено одузетим предметима су АА, од којег су предмети одузети, издате у складу са одредбом члана 150. став 1. ЗКП и садрже све обавезне елементе прописане овом законском одредбом и то опис предмета који су одузети, податке о АА од кога су предмети одузети, где су исти пронађени, као и својство и потпис лица које радњу спроводи, при чему Законик о кривичном поступку ни не предвиђа да потврда о привремено одузетим предметима мора да буде потписана од стране лица од кога се предмети одузимају, у овом случају од АА, који је био присутан приликом проналазка опојне дроге кокаин и ватреног оружја и муниције од стране овлашћених службених лица при претресу стана и других просторија чији је он држалац, тако да околност на коју у поднетом захтеву за заштиту законитости указује бранилац, и то да је АА наведене потврде о привремено одузетим предметима потписао без присуства браниоца, по налажењу Врховног суда у конкретном случају није од утицаја на саму законитост наведених потврда ни у формалном, а ни у садржинском смислу и нема за последицу њихово обавезно издвајање из списка предмета.

Дакле, имајући у виду да, по оцени Врховног суда, записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПУ за град Београд РС Младеновац Кпр.бр.387/21 од 27.09.2021. године и две потврде о привремено одузетим предметима МУП-а РС ДП ПУ за град Београд РС Младеновац 03.15.16.1 број 104/21 и број 105/21 од 27.09.2021. године, представљају законите доказе на којима се пресуда може заснивати, то самим тим није морало бити донето решење о њиховом издвајању из списка предмета, па су из наведених разлога као неосновани оцењени наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује да је извођењем ових доказа и заснивањем побијане правноснажне пресуде на истима учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, истицањем да је окривљеном повређено право на обавезну одбрану, јер из списка предмета произилази да окривљени није имао браниоца од тренутка лишења слободе, а што је по браниоцу тренутак након извршеног прегледа путничког моторног возила, а пре извршене доказне радње претресања стана и других просторија.

Одредбама члана 74. ЗКП предвиђена је обавезна одбрана окривљеног у кривичном поступку, односно истима је прописано девет процесних ситуација у којима окривљени мора имати браниоца. Дакле, повреда закона из члана 74. ЗКП постоји ако окривљени у једној од девет прописаних процесних ситуација у којима је предвиђена обавезна одбрана није имао браниоца. Повреда закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, на коју се позива бранилац окривљеног, постоји ако окривљени који је задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен, није имао браниоца од лишења слободе па до правноснажности решења о укидању мере.

Одредбом члана 294. став 5. ЗКП је прописано да осумњичени мора имати браниоца чим орган поступка из става 2. овог члана донесе решење о задржавању. Ако осумњичени сам, у року од четири часа, не обезбеди браниоца, јавни тужилац ће му га обезбедити по службеној дужности, по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.

Имајући у виду наведене законске одредбе, те имајући при томе у виду да из навода решења о задржавању окривљеног МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац КУ.12843/21, КЕ-185/21, КТ-651/21 од 27.09.2021. године произилази да је окривљеном АА обезбеђен бранилац по службеној дужности и то адвокат Слободан Арсић (који му је на основу чланова 74. тачка 3) и 294. став 5. ЗКП постављен решењем јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду КТ.бр.651/21 од 27.09.2021. године) и да је решење таквог садржаја уручено окривљеном у присуству браниоца дана 27.09.2021. године у 23,30 часова, дакле да из списка предмета произилази да је окривљени сходно одредби члана 294. став 5. ЗКП имао браниоца од тренутка када је орган поступка донео решење о његовом задржавању, то у конкретном случају по налажењу Врховног суда окривљеном није повређено право на обавезну одбрану предвиђено одредбом члана 74. тачка 3) ЗКП, а како то неосновано истиче бранилац окривљеног у поднетом захтеву. Поред тога, како из записника о претресању стана и других просторија произилази да је претрес стана и других просторија започет дана 27.09.2021. године у 19,45 часова, а завршен истог дана у 21,35 часова и да је АА записник о претресању стана и других просторија потписао као држалац стана, а не као окривљени, те да се АА по наводима решења о задржавању окривљеног МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Младеновац КУ.12843/21, КЕ-185/21, КТ-651/21 од 27.09.2021. године задржавање има рачунати од 27.09.2021. године од 21,55 сати када је лишен слободе, то дакле АА у тренутку вршења радње претресања стана и других просторија од стране овлашћених службених лица полиције није ни био лишен слободе и стога није ни постојала нужност присуствовања браниоца радњи претресања стана од стране полицијских службеника, из чега произилази да се у конкретном случају не ради о процесној ситуацији из члана 74. тачка 3) ЗКП, како то погрешно сматра бранилац.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, истицањем да је другостепени суд преиначењем првостепене пресуде у погледу одлуке о казни повредио одредбу члана 54. став 3. ЗКП на штету окривљеног, будући да окривљеном при одмеравању казне за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим, није могао као отежавајућу околност узети у обзир околност која је обележје тог кривичног дела и то количину пронађене муниције, јер је поред пиштоља пронађено и 46 комада муниције и самим тим исту околност вредновати два пута, а ова околност је такође и квалификаторна околност и обележје тежег кривичног дела из члана 348. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ које окривљеном у овом кривичном поступку није ни стављено на терет. Поред тога, по ставу браниоца, другостепени суд није могао окривљеном да као отежавајућу околност цени ни околност везану за начин извршења и тежину самог кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ и то да је окривљени држао оружје и муницију који нису

обезбеђени за безбедно чување на начин да не дође у посед неовлашћено лице и угрози безбедност људи и објеката у складу са чланом 32. Закона о оружју и муницији.

Одредбом члана 54. став 1. КЗ (која предвиђа општа правила о одмеравању казне) је прописано да ће суд учиниоцу кривичног дела одмерити казну у границама које су законом прописане за то дело, имајући у виду сврху кажњавања и узимајући у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), а нарочито: степен кривице, побуде из којих је дело учињено, јачину угрожавања или повреде заштићеног добра, околности под којима је дело учињено, ранији живот учиниоца, његове личне прилике, његово држање после учињеног кривичног дела, а нарочито његов однос према жртви кривичног дела, као и друге околности које се односе на личност учиниоца.

Из напред цитиране законске одредбе произилази да суд приликом одмеравања казне окривљеном може узети у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), а од којих су неке околности таксативно побројане у члану 54. став 1. КЗ, између осталог и околности под којима је кривично дело учињено.

Сходно члану 54. став 3. КЗ, околност која је обележје кривичног дела се може узети у обзир као отежавајућа околност приликом одмеравања казне окривљеном у случају ако иста прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

Имајући у виду наведено, те да је за постојање основног облика кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, које чини онај ко неовлашћено израђује, преправља, продаје, набавља, врши размену или држи ватрено оружје, конвертибилно или онеспособљено оружје, његове делове, муницију, експлозивне материје или минско-експлозивна средства, а за које кривично дело је окривљени АА правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен, довољно да је окривљени неовлашћено држао само један од више алтернативно прописаних предмета дела из става 1. члана 348. КЗ, као и имајући при томе у виду да из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци првостепене пресуде произилази да је окривљени у конкретном случају, поред ватреног оружја и то револвера марке „Harrington & Richardson“ модел 1905, калибра 7,65 мм, без фабричког броја, неовлашћено држао и муницију и то 46 метака калибра 7,65 мм, то је, дакле, другостепени суд приликом одмеравања и изрицања казне затвора окривљеном АА могао у конкретном случају као отежавајућу околност узети у обзир наведену околност, обзиром да иста очигледно превазилази меру која је потребна за постојање предметног кривичног дела, због чега се може ценити као отежавајућа околност при одмеравању казне окривљеном, сходно члану 54. став 3. КЗ.

Поред тога, како околност да је окривљени држао оружје и муницију који нису обезбеђени за безбедно чување на начин да не дође у посед неовлашћених лица и угрози безбедност људи и објеката у складу са чланом 32. Закона о оружју и муницији

не представља битно обележје кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, за које је окривљени у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим, већ представља околност под којом је предметно кривично дело учињено, то је стога другостепени суд ову околност могао ценити као отежавајућу околност у смислу одредбе члана 54. став 1. КЗ приликом одмеравања казне окривљеном.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 74. тачка 3), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 3) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Срђана Миловановића, то је Врховни суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић